

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 29/22
V Luxemburgu 22. februára 2022

Rozsudok vo veci C-160/20
Stichting Rookpreventie Jeugd a i.

Cigarety s filtrom: metóda merania úrovni emisie dechtu, nikotínu a oxidu uhoľnatého z cigariet, ktorú vypracovala ISO a na ktorú odkazuje právo Únie, je platná a možno ju uplatňovať voči výrobcovi cigariet

Keďže však táto metóda nebola uverejnená v Úradnom vestníku Európskej únie, nemožno ju vo všeobecnosti uplatňovať voči jednotlivcom, ako sú združenia na ochranu zdravia spotrebiteľov

V júli a auguste 2018 podala Stichting Rookpreventie Jeugd (Nadácia pre prevenciu užívania tabaku medzi mladými ľuďmi, Holandsko) a štrnásť ďalších subjektov (ďalej len „žalobcovia“) na Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (Úrad pre kontrolu potravín a spotrebiteľských výrobkov, Holandsko) návrh na vydanie príkazu. Žalobcovia požiadali tento úrad, aby na jednej strane zabezpečil, že cigarety s filtrom ponúkané spotrebiteľom v Holandsku, pokiaľ sa používajú v súlade s ich účelom, nebudú prekračovať maximálne úrovne emisie dechtu, nikotínu a oxidu uhoľnatého, stanovené v smernici 2014/40¹, a na druhej strane, aby zaviazal výrobcov, dovozcov a distribútorov tabakových výrobkov stiahnuť z trhu cigarety s filtrom, ktoré prekročujú tieto úrovne emisie.

Rozhodnutie o zmietnutí tohto návrhu žalobcovia napadli správnym opravným prostriedkom predloženým štátnemu tajomníkovi. Po zamietnutí tohto opravného prostriedku žalobcovia podali žalobu na rechtbank Rotterdam (súd v Rotterdame, Holandsko). Žalobcovia uviedli, že článok 4 ods. 1 smernice 2014/40² nevyžaduje použitie určitej metódy merania úrovni emisií a že najmä z rozličných štúdií vyplýva, že pri určovaní presných úrovni emisie z cigariet s filtrom používaných v súlade s ich stanoveným účelom by sa mala využívať iná metóda merania (tzv. „Canadian Intense“).

Súd v Rotterdame podal na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa najmä platnosti článku 4 ods. 1 smernice 2014/40 s ohľadom na zásadu transparentnosti³, na viaceré ustanovenia práva Únie⁴, ako aj na rámcový dohovor Svetovej zdravotníckej organizácie o kontrole tabaku⁵.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 3. apríla 2014 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa výroby, prezentácie a predaja tabakových a súvisiacich výrobkov a o zrušení smernice 2001/37/ES (Ú. v. EÚ L 127, 2014, s. 1). Článok 3 ods. 1 tejto smernice stanovuje maximálne úrovne emisie dechtu, nikotínu a oxidu uhoľnatého z cigariet uvádzaných na trh alebo vyrábaných v členských štátoch (ďalej len „maximálne úrovne emisie stanovené smernicou 2014/40“).

² Článok 4 ods. 1 smernice 2014/40 stanovuje, že „hodnoty emisií dechtu, nikotínu a oxidu uhoľnatého z cigariet sa merajú podľa normy ISO 4387 pre decht, normy ISO 10315 pre nikotín a normy ISO 8454 pre oxid uhoľnatý. Presnosť meraní dechtu, nikotínu a oxidu uhoľnatého sa určuje podľa normy ISO 8243“.

³ Zakotvená v článku 1 druhom odseku a článku 10 treťom odseku ZFEÚ, v článku 15 ods. 1 a článku 298 ods. 1 ZFEÚ, ako aj v článku 42 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

⁴ Článok 114 ods. 3 a článok 297 ods. 1 ZFEÚ, nariadenie Rady (EÚ) č. 216/2013 zo 7. marca 2013 o elektronickom uverejňovaní Úradného vestníka Európskej únie (Ú. v. EÚ L 69, 2013, s. 1), a články 24 a 35 Charty.

⁵ Rámcový dohovor Svetovej zdravotníckej organizácie o kontrole tabaku (ďalej len „RDKT“), uzavretý 21. mája 2003 v Ženeve, ktorého zmluvnými stranami sú Európska únia a jej členské štáty.

Rozsudkom vydaným veľkou komorou Súdny dvor potvrdil platnosť tohto ustanovenia, pričom sa domnieval, že toto ustanovenie je v súlade okrem iného so zásadami a ustanoveniami práva Únie a medzinárodného práva, ktoré sa uvádzajú v tomto návrhu na začatie prejudiciálneho konania.⁶

Posúdenie Súdnym dvorom

Súdny dvor po prvé konštatuje, že v súlade s článkom 4 ods. 1 smernice 2014/40 sa maximálne úrovne emisií z cigariet určených na uvedenie na trh alebo vyrobených v členských štátoch, ktoré sú stanovené touto smernicou, musia merať podľa metód merania vyplývajúcich z noriem ISO, na ktoré odkazuje toto ustanovenie. Toto ustanovenie totiž kogentne odkazuje na tieto normy a nespomína žiadnu inú metódu merania.

Po druhé Súdny dvor skúma najprv platnosť článku 4 ods. 1 smernice 2014/40 s ohľadom na zásadu transparentnosti. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že hoci toto ustanovenie odkazuje na normy ISO, ktoré neboli uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*, nestanovuje žiadne obmedzenie prístupu k týmto normám, a to ani podmienením tohto prístupu podaním žiadosti podľa ustanovení o prístupe verejnosti k dokumentom európskych inštitúcií⁷. Pokiaľ ide ďalej o platnosť článku 4 ods. 1 smernice 2014/40 s ohľadom na nariadenie č. 216/2013⁸, Súdny dvor poznamenáva, že vnútornú zákonnosť tejto smernice nemožno podľa judikatúry preskúmať z hľadiska tohto nariadenia. Pokiaľ ide napokon o platnosť článku 4 ods. 1 smernice 2014/40 s ohľadom na článok 297 ods. 1 ZFEÚ⁹ v spojení so zásadou právnej istoty, Súdny dvor zdôrazňuje, že normotvorca Únie vzhľadom na širokú mieru voľnej úvahy, ktorú má pri výkone právomocí, ktoré mu boli zverené, ak jeho konanie zahŕňa rozhodnutia politického, hospodárskeho alebo sociálneho charakteru a ak má vykonať komplexné posúdenia a hodnotenia, je oprávnený odkázať v aktoch, ktoré prijíma, na technické normy vypracované normalizačným orgánom, akým je Medzinárodná organizácia pre normalizáciu (ISO).

Súdny dvor však spresňuje, že zásada právnej istoty vyžaduje, aby bol odkaz na takéto normy jasný, presný a predvídateľný, pokiaľ ide o účinky, s cieľom umožniť dotknutým osobám orientáciu v situáciách a právnych vzťahoch v pôsobnosti právneho poriadku Únie. V prejednávanej veci sa Súdny dvor domnieva, že vzhľadom na to, že odkaz v článku 4 ods. 1 smernice 2014/40 na normy ISO je v súlade s touto požiadavkou a že táto smernica bola uverejnená v *Úradnom vestníku Európskej únie*, samotná skutočnosť, že toto ustanovenie odkazuje na normy ISO, ktoré v tomto štádiu ešte neboli takýmto spôsobom uverejnené, nemôže spochybniť platnosť uvedeného ustanovenia.

Pokiaľ ide o uplatniteľnosť noriem ISO voči jednotlivcom, Súdny dvor pripomína, že podľa zásady právnej istoty možno tieto normy vyhlásené legislatívnym aktom Únie za záväzné uplatňovať voči jednotlivcom vo všeobecnosti len vtedy, ak tieto normy boli uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*. V prípade, ak uvedené normy, na ktoré odkazuje článok 4 ods. 1 smernice 2014/40, neboli uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*, jednotlivci nemajú možnosť poznať metódy merania úrovní emisie z cigariet stanovených touto smernicou. Naproti tomu, pokiaľ ide o uplatniteľnosť noriem ISO voči podnikom, Súdny dvor konštatuje, že pokiaľ tieto podniky majú prostredníctvom vnútroštátnych normalizačných orgánov prístup k oficiálnemu a autentickému zneniu noriem, na ktoré odkazuje článok 4 ods. 1 smernice 2014/40, uvedené normy možno voči nim uplatňovať.

Po tretie, pokiaľ ide o platnosť článku 4 ods. 1 smernice 2014/40 s ohľadom na článok 5 ods. 3 RDKT¹⁰, Súdny dvor zdôrazňuje, že toto posledné uvedené ustanovenie nezakazuje akúkoľvek

⁶ Najmä článok 5 ods. 3 RDKT.

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, 2001, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331).

⁸ Nariadenie (ES) č. 216/2013 stanovuje najmä pravidlá týkajúce sa uverejňovania právnych aktov Únie v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

⁹ Podľa tohto ustanovenia „legislatívne akty sa uverejňujú v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Nadobúdajú účinnosť dňom, ktorý je v nich stanovený alebo, ak takýto deň nie je stanovený, dvadsiatym dňom po ich uverejnení“.

¹⁰ Toto ustanovenie stanovuje, že pri vytyčovaní a uplatňovaní svojej zdravotníckej politiky vo vzťahu ku kontrole tabaku zmluvné strany tohto dohovoru konajú tak, aby chránili túto politiku pred záujmami tabakového priemyslu v súlade s vnútroštátnym právom.

účasť tabakového priemyslu na vytváraní a uplatňovaní predpisov na kontrolu tabaku, ale má za cieľ len zabrániť tomu, aby politika kontroly tabaku zmluvných strán tohto dohovoru nebola ovplyvňovaná záujmami tabakového priemyslu. Z toho dôvodu len samotná účasť tabakového priemyslu na vypracovaní sporných noriem ISO nemôže spochybniť platnosť článku 4 ods. 1 smernice 2014/40.

Po štvrté, pokiaľ ide o platnosť článku 4 ods. 1 smernice 2014/40 s ohľadom na požiadavku vysokej úrovne ochrany ľudského zdravia¹¹, ako aj na články 24 a 35 Charty¹², Súdny dvor zdôrazňuje, že platnosť tohto ustanovenia smernice 2014/40 nemôže byť posudzovaná na základe štúdií, ktoré uvádza vnútroštátny súd v návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Tieto štúdie totiž pochádzajú z obdobia po 3. apríli 2014, t. j. po dátume prijatia tejto smernice.

Po piate a napokon Súdny dvor spresňuje charakteristiky, ktoré musí mať metóda merania emisií z cigariet, ktorá má byť použitá, na účely overenia dodržania maximálnych úrovní emisie stanovených smernicou 2014/40, za predpokladu, že odkaz v článku 4 ods. 1 tejto smernice na normy ISO nemožno uplatňovať voči jednotlivcom. Súdny dvor konštatuje, že táto metóda musí v súlade s vedeckým a technickým vývojom alebo medzinárodne uznávanými normami byť vhodná na meranie úrovní uvoľnených emisií, pokiaľ sa cigarety používajú v súlade s ich účelom, a musí ako základ zohľadňovať vysokú úroveň ochrany ľudského zdravia, najmä pokiaľ ide o mladých ľudí. Presnosť meraní získaných touto metódou musia overovať laboratória schválené a monitorované príslušnými orgánmi členských štátov podľa článku 4 ods. 2 smernice 2014/40. Vnútroštátnemu súdu prináleží posúdiť, či metódy skutočne používané pri meraní úrovni emisie sú v súlade so smernicou 2014/40, bez ohľadu na jej článok 4 ods. 1.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

¹¹ Stanovená najmä v článku 114 ods. 3 ZFEÚ.

¹² Článok 24 Charty sa týka práv dieťaťa. Článok 35 Charty sa týka ochrany zdravia.